

Asia: VN/325/2021-YM-33

Yhteishallintolain uudistus

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ympäristöministeriö

Diaari nro VN/325/202-YM-33

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ (HE) EDUSKUNNALLE LAIKSI YHTEISHALLINNOSTA
VALTIONTUKEMISSA VUOKRATALOISSA

Asukasliitto kiittää tilaisuudesta saada lausua otsikkoasiassa.

Asukasliitto ry

Asukasliitto ry on valtakunnallisesti toimiva yhdistys, joka neuvoo asumiseen liittyvissä asioissa ja edistää edullista ja oikeudenmukaista asumista, asunnon hallintamuodosta riippumatta.

Julkaisemme alaa seuraavaa lehteä ASUMINEN&YHTEISKUNTA, järjestämme koulutustilaisuuksia ja seminaareja ja ylläpidämme monipuolista osakkaille ja asukkaille tarkoitettua neuvontatoimintaa.

Yleisiä huomioita

Kannatamme esityksen kirjauksia, joissa vahvistetaan asukkaiden päätösvaltaa ja vaikuttamismahdollisuuksia. Verratessa nyt voimassa olevaan lakiin, yhteishallintolaki 649/1990,

on esityksessä selkeää parannusta tiedonsaantiin ja vaikuttamiseen. Asukkaiden päätösvaltaa ei käytännössä paranneta ja tämä haittaa aidosti toimivan asukasdemokratian toteutumista. Todellisten yhteispäätösten vastapari on yhteisesti jaettu vastuu. Yleishyödyllisyys edellyttää omakustanteista toimintaa ja kun ainoat maksajat ovat vuokralaiset, tulisi heidän saada osallistua kaikkiin vuokrataloyhteisönsä taloudellisiin ja toiminnallisiin päätöksiin jo suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa.

Koemme hyväksi myös sähköisen toiminnan päivittämisen kirjauksiin ja yhdistyslain sääntöjen huomioimista asukasdemokratian käytännön toteutuksessa.

Esityksen kohdat, joihin haluamme kommentoida

Alla olemme kirjanneet kohdat, joihin mielestämme tulisi selventäviä tai muuttuvia kirjauksia. Pykälät, joita emme mainitse eivät mielestämme tarvitse välttämättä muokkausta tai ne ovat erityisen hyviä nyky muodossa.

3 § Vuokrataloyhteisön toimintatavat asumiseen liittyvissä asioissa

Lakiin tulisi kirjata maininta siitä että: ”Asukkaat osallistuvat äänivaltaisesti vuokranantajan strategioiden ja käytäntöjen suunnitteluun ja toteutumiseen” sekä ”Asukkaiden edustaja osallistuu asuntoihin vaikuttavien korjausten sekä uudisrakentamisen suunnitteluun ja selonottoihin.”

5 § Asukkaiden kokous ja sen koolle kutsuminen

Pykälän kirjaus tulisi täsmentää siten, että koolle kutsuminen tapahtuu aina yhteistyössä asukkaiden ja vuokrataloyhteisön kesken. Kirjauksen muodon voi jättää väljäksi niin, että kutsumisen käytännön toteutus on vuokrataloyhteisökohtainen. Vähimmäisvaatimus on se, että asukkaat osallistuvat asialistan laatimiseen.

7 § Asukastoimikunnan osallistumisoikeudet

Kohta 7 on kirjattava siten, että se ei velvoita asukastoimikuntaa osallistumaan sovitteluun. Asukastoimikunta voi edistää sovittelun käynnistymistä, mutta toimikunta tai sen jäsenet eivät osallistu sovitteluun.

8 § Yhteistyöelin

Yhteistyöelimellä tulee olla oikeus perustaa erillisiä työryhmiä tai pysyviä yhteistoimintaelimiä. Näiden jäsenten ei tarvitse olla yhteistyöelimen jäseniä. Esitämme kolmannen kappaleen uudelleenkirjausta siten, että nämä näkökohdat tulevat huomioituiksi.

10 § Asukkaiden edustus hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä

Asukkaat valitsevat ensisijaisesti itse edustajansa vuokraloyhteisön hallitukseen. Käytännön syystä voisi hyväksyä, että asukkaat esittävät esimerkiksi 2–3 ehdokasta per täytettävä hallituspaikka. Asukkaiden ehdokkaat on kuitenkin asetettu etusijajärjestykseen, eikä järjestyksestä voisi poiketa kuin erityisen painavista syistä.

Esitämme, että pykälän kirjaus muutetaan yllä olevan mukaisesti.

12 § Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Asukasliitto ei kannata kirjausta, jossa kokouksen äänioikeutettujen osallistujien ikäraja alennetaan 15 vuoteen. Asukkaiden kokouksissa käsitellään itsenäisesti asuvien vuokralaisten edustamista ja heidän oikeuksiaan. Alle 18-vuotiaat harvemmin muuttavat omilleen. Lasten ja nuorten edut ja tarpeet tulevat hyvin katetuiksi osallistavan budjetoinnin kautta.

Esitämme, että äänioikeuden ikäraja säilytetään nykyisellään.

Helsingissä 10.03.2022

Asukasliitto ry

puolesta

Hans Duncker, pj.

Duncker Hans
Asukasliitto ry